

Łódź, 2 marca 2018 r.

DOA-OA-II.0003.93 .2018

**Pani
Urszula Niziołek-Janiak
Radna
Rady Miejskiej w Łodzi**

W związku z interpelacją Pani Radnej złożoną w okresie międzysesyjnym w dniu 13 lutego 2018 r. w sprawie kompetencji gminy w zakresie zapewnienia w placówkach miejskich dostępu do pełnego spektrum opieki medycznej w zakresie zdrowia reprodukcyjnego przedstawiam stanowisko Miasta w zakresie poszczególnych kwestii poruszanych przez Panią Radną:

Ad 1) Miasto, ani też pracodawca nie mogą domagać się rezygnacji lekarza (pracownika podmiotu leczniczego) z przysługującego mu prawa do klauzuli sumienia. Zgodnie z wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego pracownik musi powiadomić pracodawcę po fakcie skorzystania z tego prawa oraz dokonać wpisu w dokumentacji medycznej. Lekarz powinien udzielać porady opartej na wiedzy medycznej, a nie na światopoglądzie. Zaznaczyć należy, że dostęp do lekarza zależy od jego godzin pracy, liczby zapisanych już pacjentów oraz konieczności udzielenia pomocy medycznej wynikającej ze stanu chorego. Należy mieć również na uwadze uznanie przez Trybunał Konstytucyjny za niekonstytucyjny zapisu „nie cierpiący zwłoki”, który zawieszał klauzulę sumienia. Poza tym zgodnie ze statutami miejskich zakładów opieki zdrowotnej to kierownik podmiotu leczniczego jest przełożonym wszystkich pracowników, a nie Miasto. Tak jak Miasto nie może wydać kierownikowi polecenia sprzecznego z prawem, tak kierownik nie może wydać takiego polecenia swoim pracownikom.

Ad 2) Zadanie wypisywania recept na środki antykoncepcyjne w trybie 24 –godzinnym mogłaby realizować poradnia ginekologiczna czynna całą dobę lub Izba Przyjęć/SOR szpitala z oddziałem ginekologicznym. Ale w tym przypadku powstaje wątpliwość w zakresie finansowania przez Narodowy Fundusz Zdrowia. Zorganizowanie struktury organizacyjnej nie będzie determinowało „wypisania recepty”. Poprzedzi je badanie podmiotowe i przedmowie pacjentki oraz decyzja lekarza, który ponosi za nią odpowiedzialność. Jednakże należy zaznaczyć, że przy obecnym braku lekarzy specjalistów obsadzenie ww. stanowiska byłoby bardzo trudne.

Ad 3) Aby zapewnić 24-godzinny dostęp do leków Rx (a taki status mają hormonalne preparaty antykoncepcyjne) należy uruchomić całodobową aptekę. Natomiast nie jest to możliwe na terenie placówek medycznych samych w sobie. Otworzenie apteki wymaga spełnienia warunków określonych w ustawie z dnia 6 września 2001 r. Prawo farmaceutyczne. Na radę powiatu, zgodnie z zapisem art. 94 ust. 2 przedmiotowej ustawy, nałożony został jedynie obowiązek ustalenia rozkładu godzin pracy aptek ogólnodostępnych.

Ad 4) Istnieje możliwość prawna i organizacyjna uruchomienia takich usług w postaci całodobowej poradni ginekologicznej bez kontraktu z NFZ z regulaminem preferującym wspomniane stany. Finansowanie takiej placówki należałoby do Miasta, jednak jeszcze raz należy podkreślić mogące wystąpić trudności z obsadzeniem stanowisk lekarzy.

Ad 5) Każdy podmiot leczniczy ma nie tylko prawo, ale również obowiązek przyjąć każdego pacjenta w trybie pilnym w przypadkach zagrażających zdrowiu i życiu. Natomiast sposób przyjęcia (pilny/planowy) w przypadku pacjentki, której odmówiono wykonania badania lub zabiegu powołując się na klauzule sumienia będzie każdorazowo zależał od indywidualnej oceny przez lekarza. Nie da się zagwarantować takiego statusu zwłaszcza w ramach kontraktu NFZ i przy istniejących listach oczekujących. Nie ma też pewności, czy lekarz danej placówki również nie powoła się na swoją klauzulę sumienia.

Ad 6) Miasto ma prawo/może zapewnić dostęp do przedmiotowych usług poprzez wyłonienie podmiotu w trybie konkurencyjnym. Liczne podmioty – nie tylko placówki medyczne, ale również policja mają obowiązek wypełniania tzw. „Niebieskiej Karty” w przypadku podejrzenia przemocy domowej.

Ad 7) Miasto nie ma prawa domagać się od takich placówek informowania na stronach internetowych i na terenie placówek, że konkretny lekarz stosuje klauzulę sumienia. Obecnie nie ma przepisów prawnych nakazujących zbieranie i ogłaszanie listy lekarzy

stosujących klauzulę sumienia, bo jest to decyzja w stosunku do indywidualnego pacjenta. Pracodawca nie może też pytać ani dyskryminować pracownika z powodu jego światopoglądu czy przekonań religijnych. Jedyną możliwością jest retrospektywne zbieranie danych od pracodawców, którym pracownicy zgłosili zastosowanie klauzuli sumienia (bo taki mają obowiązek). Problem istnieje w przypadku współpracy z jednoosobowymi działalnościami gospodarczymi (tzw. „kontraktami”), bo wtedy lekarz nie jest pracownikiem, tylko firmą i sam sobie zgłasza zastosowanie klauzuli sumienia.

Ad 8) Teoretycznie Miasto jest uprawnione do prowadzenia informatora o dostępności w placówce medycznej i aptekach określonych świadczeń medycznych i asortymentu leków w zakresie zdrowia reprodukcyjnego. Natomiast informacje tego typu mogą podlegać szybkiej dezaktualizacji – wystarczy zmiana lekarza, godzin jego pracy lub jego światopoglądu. Poza tym nie można z góry założyć, że każda pacjentka która zgłosi się po określony rodzaj świadczeń medycznych, czy też pełen asortyment leków – takie świadczenia otrzyma. Żaden podmiot, również Miasto, nie jest uprawnione do zastępowania innych podmiotów leczniczych.

Jednocześnie chciałbym zapewnić, iż Miasto Łódź, jako podmiot tworzący dla samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej oraz podmiot posiadający 100% udziałów w spółce prowadzącej działalność leczniczą - oferuje szeroki dostęp do świadczeń opieki zdrowotnej udzielanych przez lekarzy ginekologów i położników w licznych poradniach funkcjonujących w miejskich centach medycznych oraz w szpitalach.

Wojciech ROSICKI

Do wiadomości:

1. Przewodniczący Rady Miejskiej w Łodzi
2. Wydział Organizacyjno-Administracyjny w Departamencie Obsługi i Administracji UMŁ